

Werkvormen voor het stimuleren van metacognitieve processen bij begrijpend lezen

Wedstrijdje tekst lezen

De klas is verdeeld in groepen. Elke groep heeft een aantal (dezelfde) vragen bij een tekst, maar geen tekst. De tekst ligt voor in de klas (in hetzelfde aantal als er groepen zijn). Om beurten gaat één lid van elke groep naar voren om één minuut de tekst te bekijken, een gedeelte te lezen enzovoorts. In de groepen wordt zo geprobeerd de vragen te beantwoorden. Door deze werkvorm gaan de leerlingen discussiëren en oefenen zij verschillende strategieën, omdat zij telkens slechts een minuut de tijd hebben om te lezen. De groep die als eerste alle vragen juist beantwoord heeft, wint deze opdracht. Bij de klassikale nabespreking kunnen de verschillende leesstrategieën nogmaals besproken worden.

Het brein en het oog

Deze werkvorm voeren de leerlingen in tweetallen uit, waarbij de ene leerling 'het brein' is en de andere 'het oog'. Het brein heeft de vragen die beantwoord moeten worden. Dit zijn vragen waarbij de leerlingen leesstrategieën moeten toepassen om ze te kunnen beantwoorden, zoals wat is het onderwerp van de tekst, of de hoofdgedachte, of wat is het doel van de schrijver van de tekst? Het oog heeft de tekst, maar niet de vragen. Het brein moet de vragen zien te beantwoorden en geeft daartoe het oog opdrachten, zoals: lees de titel en de tussenkopjes voor. Het brein mag daarbij niet letterlijk de vragen op lezen. Samen moeten de leerlingen deze opdracht uitvoeren, met als doel expliciet leesstrategieën te bespreken met elkaar.

In groepen een toets maken

De klas is verdeeld in groepen. Elke groep bedenkt een aantal toetsvragen bij één of meer teksten. Vervolgens worden de vragen doorgegeven aan een volgend groepje. Dit groepje bekijkt of de vragen uitdagend genoeg zijn en voegt eventueel nog een paar moeilijke vragen toe. Tot slot draaien de vragen nog een keer door naar een volgend groepje en worden de vragen zo goed mogelijk beantwoord. Samen bespreken de docent en de leerlingen welke vragen, goede vragen waren en waarom.